

Indstilling til Cavlingpris 2025 - Anders Ejbye-Ernst og Andreas Wentoft, Frihedsbrevet

Anders Ejbye-Ernst og Andreas Wentoft har afsløret en af de mest alvorlige sundhedsskandaler i nyere tid. Gennem grundigt og vedholdende journalistisk arbejde har de dokumenteret, hvordan en overlæge i psykiatrien i Randers gennem flere år kunne fejlbehandle alvorligt syge og udsatte patienter uden, at nogen greb ind – på trods af gentagne advarsler fra både personale, patienter og pårørende.

Artiklerne afdækkede et systematisk svigt i Region Midtjyllands psykiatri, hvor lægefaglige og administrative ledere i årevis havde kendskab til alvorlige problemer, men undlod at handle. Resultatet var ødelagte liv, manglende journalføring, fejlbehandlinger og dødsfald. En senere gennemgang af 1.614 patientforløb viste, at mere end hver tredje behandling lå under faglig standard, og flere har taget deres eget liv som direkte følge af behandlingssvigt. Over 200 patienter og efterladte er i dag vejledt af Region Midtjylland til at søge erstatning ved Patienterstatningen. Flere har allerede fået erstatning.

Bag et røgslør af charme og nytænkning

Afdækningen viste, hvordan den tidligere overlæge Kristian Kærup Sloth – en person med stor medieopmærksomhed og taletid i faglige fora – havde optrådt uansvarligt og i strid med basale behandlingsregler. Han blev hyldet som fremsynet, men bag det offentlige billede lå en virkelighed præget af manglende faglighed, forråelse og grove brud på patientsikkerheden.

Frihedsbrevets dokumentation viste, at advarsler om hans praksis allerede i 2020 lå på skrivebordet hos den øverste psykiatriledelse, uden at det fik konsekvenser. Først efter journalisternes afdækning blev han fyret, flere ledere afsat, og sagen overgivet til myndighederne.

Et skævt sundhedsvæsen – og en glemt patientgruppe

Reaktionerne på Frihedsbrevets afdækning understreger i sig selv vigtigheden af afdækningen. Til sammenligning blev DR's afsløring af kræftskandalen på Aarhus Universitetshospital mødt af landsdækkende dækning, politiske samråd, ministeriel indgriben og en genopretningsplan på fem milliarder kr. Skandalen i Randers er i omfang og konsekvenser mindst lige så alvorlig – men blev næsten overset.

Det afslører en dyb strukturel ulighed – ikke kun i sundhedsvæsenet, men også politisk og i medierne. Patienter med psykisk sygdom er blandt samfundets mest udsatte, og netop derfor har Frihedsbrevets afdækning haft så stor betydning: Fordi den gav stemme til en patientgruppe, som alt for længe har været glemt.

Undersøgende journalistik med konkret betydning

Anders Ejbye-Ernst og Andreas Wentoft udførte klassisk, undersøgende journalistik: De indhentede aktindsigter, dokumenterede ledelsens viden, afdækkede patienthistorier og konfronterede Region Midtjylland med konkrete beviser. Uden Frihedsbrevets afdækning var sagen ikke kommet til offentlighedens kendskab.

Artikelserien har ikke blot afsløret fejl i et enkelt hospitalsafsnit, men afdækket et strukturelt problem: At psykiatrien mangler de basale mekanismer og faglige kultur, der forhindrer svigt.

For deres grundige og samfundsvigtige afsløringer bør Anders Ejbye-Ernst og Andreas Wentoft tildes Cavlingprisen 2025.

Indstillet af Jesper Nissen og Jane Alrø Sørensen, Bedre Psykiatri.